

Dagordningspunkt 10.4

C. Vi bygger landet med kunskap

Partistyrelsens förslag till politiska riktlinjer

kapitel 3 *Vi bygger landet med kunskap – En skola där alla möjligheter växer*

(s. 17–20)

Version 2

(s.17 rad 24 – s.18 rad 32 i ursprungsdokumentet)

VI BYGGER LANDET MED KUNSKAP

En skola där allas möjligheter växer

- 5 Alla barn i Sverige ska få en god utbildning och bildning. Vi ska göra det genom fokus på kunskapsuppdraget, mer personal i skolan och fler utbildade lärare med bättre förutsättningar. Elever ska få mer tid för lärande så att man kan nå längre genom bättre studiero, tidiga stödinsatser och en förlängd skolplikt. Svensk skola ska återigen bli en av världens bästa och mest jämlika, högpresterande och jämlik.
- 10 Varje barn ska mötas av höga förväntningar och en tro på att de kan lyckas. Kunskapskraven ska vara tydliga, betygssystemet rättvist och ordningsreglerna väl kända. Pojkars resultat är generellt lägre än flickors, och därför ska särskilda insatser göras för att fortsätta att höja pojkarnas skolresultat. Varje elev som behöver mer tid för lärande genom lovskola och läxhjälp ska
- 15 garanteras det, och sommarlovet's längd bör ses över för hela skolan. Fritidshemmet, med dess stora potential för ökat lärande och jämlika uppväxtvillkor, behöver prioriteras högre ekonomiskt och pedagogiskt. Rätten till plats på fritidshem ska utvidgas så att den blir mer oberoende av ens föräldrars sysselsättning.
- 20 Ingen elev ska halka efter eller hållas tillbaka. Läsa-skriva-räkna-garantin ska följas upp och fler speciallärare och specialpedagoger utbildas och anställas. Det förebyggande arbetet för att motverka att elever får lång och problematisk frånvaro blir så kallade ~~hemmasittare~~ ska utvecklas, liksom kommunernas och regionernas stöd till både skolor och föräldrar för att elever ska komma tillbaka till skolan. Fler kommunala resursskolor ska finnas för de elever som har ett särskilt stort
- 25 behov av stöd, och ingen elev ska lämnas utan möjlighet att komma vidare till gymnasiet. ~~grundskolan utan gymnasiebehörighet~~ Elever med funktionsnedsättning ska ges bättre möjlighet att läsa delar av sin anpassade utbildning inom ramen för den ordinarie grund- och gymnasieskolan. Samtidigt ska extra utmaningar ges till de som kan gå före, genom förbättrade möjligheter att läsa på en mer utmanande nivå.
- 30 Språket är nyckeln till all annan kunskap. Varje elev ska mötas av höga förväntningar på att lära sig god svenska, oavsett vem man är eller vilket språk man talar hemma. Förskolans språkutvecklande arbete ska stärkas ytterligare, och det ska finnas tydliga krav på svenskkunskaper för all pedagogisk personal. Fler läsfrämjande insatser ska genomföras. Skolbibliotek i alla skolor är viktiga för
- 35 lärandet och för en jämlik tillgång till bland annat litteratur, läromedel och digitala resurser. Att behålla och förstärka sitt modersmål stärker annan inläring, och vi står upp för rätten till undervisning i modersmål, liksom i nationella minoritetsspråk. Alla elever ska ha rätt till goda läromedel.
- 40 Skolornas drivkraft ska vara att förmedla kunskap och att varje elev utvecklas till kunniga, demokratiska och självständiga medborgare. Dagens marknadsstyrning leder istället till att elever reduceras till kunder, att lärarrollen devalveras, och att betygsinflationen eskalerar. Skolsystemet befäster och ökar klyftorna i samhället i stället för att motverka dem. Ska kunskapsresultaten fortsätta uppåt och Sverige återfå en av världens bästa och mest jämlika skolor, behöver varje skola
- 45 ha fokus på kunskap och bildning och samhället ta tillbaka kontrollen över skolans utveckling.
- Syftet med vår gemensamt finansierade skola ska aldrig vara vinst. Vi socialdemokrater vill förbjuda vinstuttag ur skolan. Lagstiftningen ska ändras så att de skattemedel som vi gemensamt investerar i skolan också går till skolan, och att alla elevers skolgång säkras. Elever ska kunna välja
- 50 skola, men skolor ska inte kunna välja elever. En gemensam antagning i offentlig regi ska införas till alla skolor och kötid ska inte få vara ett urvalskriterium. Syskonförturen ska säkras så att

familjer får en hållbar vardag. Oberoende skolinformation ska finnas tillgänglig inför skolvalen och glädjebetyg ska motverkas. Idéburna friskolor ska ges goda och långsiktiga förutsättningar att driva skolor, givet att de uppnår kvalitetskraven.

5 **(s.18 rad 34 – s.19 rad 41 i ursprungsdokumentet)**

Olämpliga aktörer ska inte få ta hand om och utbilda våra barn och unga. Ägar- och ledningsprövning ska skärpas så att barnomsorg, förskolor och skolor vare sig kan drivas eller ta emot resurser från aktörer med kopplingar till kriminalitet eller extremism. Skolor och känslig elevinformation ska säkras från att kunna tas över på ett sätt som hotar Sveriges säkerhet eller enskildas integritet. Insyn och transparens ska öka genom att offentlighetsprincipen och meddelarfriheten ska gälla för alla huvudmän.

För att bryta ojämlikheten bör staten ta ett större ansvar för utvecklingen. Statliga myndigheter ska finnas närvarande regionalt för att kunna stödja skolor och huvudmän lokalt, inte bara kontrollera. Spridningen av goda arbetsmetoder ska bli väsentligt mer systematisk. Likvärdighetsbidraget ska fortsätta att byggas ut och även omfatta gymnasieskolan, så att mer resurser går till de skolor som behöver dem bäst. Floran av mindre och riktade statsbidrag ska minska. Kommunerna ska ha veto vid etableringar av friskolor. Det offentliga ska säkerställa att etableringar inte bidrar till segregation, att hänsyn tas till arbetsmarknadens behov, och att det ges förutsättningar att planera långsiktigt.

Skolpengssystemet ska göras om från grunden och ta större hänsyn till skolornas fasta kostnader. Ett skolpliktsavdrag ska införas så att de kommunala skolorna kompenseras för det större samhällsansvar de har. En livskraftig demokrati förutsätter att barn med olika erfarenheter möts. Alla skolhuvudmän ska arbeta för att skolan ska vara en mötesplats för elever med olika bakgrund. Konfessionella friskolor ska förbjudas, med hänsyn taget för de internationella åtaganden som Sverige har ingått.

En bra förskola för alla är en grundsten för jämlikhet. De små barnens lust och möjligheter att lära ska tas tillvara, samtidigt som förskolan ska fortsätta att kännetecknas av både lek och lärande. Förskolan ger alla barn – oavsett andra förhållanden – en tryggare, mer lärorik och mer stimulerande uppväxt. Därför ska allmän förskola införas från två års ålder med ett automatiskt erbjudande om förskoleplats, med möjlighet att tacka nej. De senaste åren har barngrupperna minskat samtidigt som kunskapsuppdraget och det pedagogiska ledarskapet stärkts. Satsningar ska fortsätta för att se till att alla förskolor i hela landet håller hög kvalitet, med ett särskilt fokus på de förskolor som har de svåraste förutsättningarna för att stärka jämlikheten. Fler barnskötare och förskollärare ska utbildas och anställas, bland annat genom möjlighet att vidareutbilda sig med lön samtidigt som man arbetar kvar i verksamheten. ~~Möjligheterna till omsorg på obekväma arbetstid ska vara goda för de som behöver och efterfrågar det.~~ Barnomsorg på kvällar, nätter och helger ska finnas för dem som behöver.

I gymnasiet tar man de stora stegen ut i vuxenlivet. Valen blir fler, förväntningarna tydligare och möjligheterna större. Vi måste göra mycket mer för att fler elever ska nå en gymnasieexamen, och göra det på utsatt tid. Nya och mer flexibla vägar till en gymnasieexamen ska införas där grundskoleämnen läses parallellt. Möjligheten att läsa ett nationellt yrkespaket som leder till jobb ska öka. Yrkesutbildningarnas status ska höjas genom att yrkescollege, lärlingsutbildningar och branschskolor vidareutvecklas och att arbetsmarknadens behov ges större vikt vid utbildningarnas utformning. Alla yrkesprogram ska vara utformade för att ge grundläggande högskolebehörighet, men där enskilda elever har möjlighet att välja bort det. Den garanterade undervisningstiden ska

regleras tydligare så att skolor inte kan spara in på elevernas lektionstid. Gymnasieskola ska göras obligatorisk och skolplikten förlängas till 18 års ålder.

5 Utbildning behövs för varje människas utveckling. Men om det inte också speglar samhällets och arbetsmarknadens behov leder det till att fler inte kommer att kunna försörja sig, och att välfärden blir sämre för alla. Vi vill därför införa ett regionalt planeringsansvar och stärka den

(s.19 rad 42 -s.20 rad 12 i ursprungsdokumentet)

10 kommunala samverkan i dimensioneringen av gymnasiet och yrkesvux, så att ett brett utbud av utbildningar av hög kvalitet som matchar arbetsmarknadens behov kan finnas i hela landet.

15 Skolan bärs av lärarna. För att läraryrket ska fortsätta att bli mer attraktivt ska lärare få mer tid till sitt kärnuppdrag – att planera, genomföra och följa upp sin undervisning. Därför behövs en utökning av andra tjänster i skolan för att avlasta lärarna från andra uppgifter. Minskade krav på dokumentation och andra åtgärder för att minska administrationen ska genomföras. Fler lärare ska utbildas genom utökade satsningar på läraraspiranter med möjlighet att kombinera studier med arbete. Det nationella professionsprogrammet för rektorer, lärare och förskollärare ska utvecklas med rätt till kontinuerlig kompetensutveckling. Då kan varje lärare utvecklas och växa i sin yrkesroll, samtidigt som karriär och löneutveckling blir mer transparent. Lärares integritet och 20 möjlighet att utföra sitt arbete utan otillbörlig yttre påverkan ska värnas. Skolan ska vara en trygg och säker plats för både elever och anställda, och det offentliga bör göra mer för att förbättra samverkan med socialtjänst och polis.